

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS KENDELSE (Ottende Afdeling)

30. juni 2016*

»Præjudiciel forelæggelse — artikel 99 i Domstolens procesreglement — etableringsfrihed — folkesundhed — artikel 49 TEUF — apoteker — passende lægemiddelforsyning til befolkningen — driftsbevilling — territorial fordeling af apoteker — indførelse af begrænsninger i det væsentlige baseret på et demografisk kriterium«

I sag C-634/15,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Landesverwaltungsgericht Oberösterreich (den regionale forvaltningsdomstol i Oberösterreich, Østrig) ved afgørelse af 24. november 2015, indgået til Domstolen den 30. november 2015, i sagen:

Susanne Sokoll-Seebacher,

Manfred Naderhirn,

procesdeltagere:

Agnes Hemetsberger,

Mag. Jungwirth und Mag. Fabian OHG m.fl.,

har

DOMSTOLEN (Ottende Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, D. Šváby, og dommerne J. Malenovský (refererende dommer) og M. Safjan,

generaladvokat: P. Mengozzi

justitssekretær: A. Calot Escobar,

idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet at træffe afgørelse ved begrundet kendelse i overensstemmelse med artikel 99 i Domstolens procesreglement,

afsagt følgende

Kendelse

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 49 TEUF.

* Processprog: tysk.

- 2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med sager anlagt af Susanne Sokoll-Seebacher og Manfred Naderhirn henholdsvis om åbningen af et nyt offentligt apotek og om udvidelse af driftsstedet for et eksisterende offentligt apotek.

Retsforskrifter

- 3 § 10 i Apothekengesetz (apoteksloven), i den affattelse, der var gældende på tidspunktet for de i hovedsagen omhandlede omstændigheder (herefter »ApG«), bestemmer:

»1. Der gives bevilling til at åbne et nyt offentligt apotek, når:

- 1) en læge har sin faste praksis i den kommune, hvor apoteket skal ligge, og
- 2) der er behov for at åbne et nyt offentligt apotek.

2. Et sådant behov foreligger ikke, når:

- 1) der på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen i den kommune, hvor driftsstedet påtænkes åbnet, allerede findes et lægehusapotek, og når mindre end to lægestillinger under sygeforsikringsordningen [...] (fuld tid) på området for almen medicin er besat, eller
- 2) afstanden mellem driftsstedet for det nye offentlige apotek, der påtænkes åbnet, og driftsstedet for det nærmeste eksisterende offentlige apotek er mindre end 500 meter, eller
- 3) antallet af personer, der fortsat skal betjenes fra driftsstedet for et af de eksisterende omkringliggende offentlige apoteker, vil blive forringet som følge af oprettelsen af det nye apotek og andrage færre end 5 500 personer.

3. Der består heller ikke et behov som omhandlet i stk. 2, nr. 1, når der på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen i den kommune, hvor driftsstedet for det offentlige apotek påtænkes åbnet, findes:

- 1) et lægehusapotek og
- 2) en fællespraksis under sygeforsikringsordningen [...]

[...]

4. De personer, der i henhold til stk. 2, nr. 3, fortsat skal betjenes, er de faste indbyggere inden for en omkreds af fire vejkilometer fra driftsstedet for det eksisterende offentlige apotek, som på grund af de stedlige forhold stadig skal betjenes af dette eksisterende offentlige apotek.

5. Såfremt antallet af faste indbyggere som omhandlet i stk. 4 er mindre end 5 500 personer, skal der ved fastlæggelsen af, om der foreligger et behov, ligeledes tages hensyn til de personer, som skal betjenes herfra på grund af deres beskæftigelse, brug af faciliteter eller transportmidler i dette område.

6. Afstanden i stk. 2, nr. 2, kan undtagelsesvis overskrides, når det på grund af særlige stedlige forhold er tvingende nødvendigt af hensyn til en ordentlig lægemiddelforsyning af befolkningen.

7. Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et behov for at åbne et nyt offentligt apotek, skal der indhentes en sagkyndig erklæring fra den østrigske apotekerforening. [...].

[...]«

4 ApG's § 46, stk. 5, bestemmer:

»En ansøgning om udvidelse af det driftssted, der fastlægges i forbindelse med tildeling af en bevilling til at drive et offentligt apotek i henhold til § 9, stk. 2, eller en ansøgning om efterfølgende fastlæggelse af dette driftssted i de tilfælde, hvor driftsstedet ikke er blevet fastlagt på bevillingstidspunktet i henhold til § 9, stk. 2, skal behandles i henhold til proceduren for tildeling af bevilling.«

Twisterne i hovedsagerne og det præjudicielle spørgsmål

- 5 De tvister i hovedsagerne, som er forelagt Landesverwaltungsgericht Oberösterreich (den regionale forvaltningsdomstol i Oberösterreich, Østrig), har allerede givet anledning til afsigelsen af præjudicielle afgørelser, nemlig dom af 13. februar 2014, Sokoll-Seebacher (C-367/12, EU:C:2014:68), og kendelse af 15. oktober 2015, Naderhirn (C-581/14, ikke trykt i Sml., EU:C:2015:707).
- 6 Susanne Sokoll-Seebacher påklagede den afgørelse af 29. december 2011, hvorved den kompetente administrative myndighed afslog hendes ansøgning om bevilling til at oprette et offentligt apotek i Pinsdorf kommune (Østrig), til Unabhängiger Verwaltungssenat des Landes Oberösterreich (forvaltningsdomstolen i Oberösterreich).
- 7 Manfred Naderhirn ansøgte ligeledes forgæves den kompetente administrative myndighed om tilladelse til at udvide driftsstedet for sit offentlige apotek i Leonding kommune (Østrig), idet han nu har indbragt dette spørgsmål for den forelæggende ret.
- 8 De administrative myndigheder traf de nævnte afgørelser på grundlag af ApG's § 10, stk. 2, nr. 3.
- 9 Hvad angår sagen vedrørende Susanne Sokoll-Seebacher udsatte Unabhängiger Verwaltungssenat des Landes Oberösterreich (forvaltningsdomstolen i Oberösterreich) sagen og anmodede Domstolen om at tage stilling til, om en national lovgivning, såsom ApG's § 10, stk. 2, nr. 3, var forenelig med artikel 49 TEUF.
- 10 På baggrund af dom af 13. februar 2014, Sokoll-Seebacher (C-367/12, EU:C:2014:68), gav Landesverwaltungsgericht Oberösterreich (den regionale forvaltningsdomstol i Oberösterreich, Østrig), der efter reformen af forvaltningsdomstolene i Østrig var kompetent til at fortsætte sagens behandling, ved afgørelse af 21. februar 2014 Susanne Sokoll-Seebacher bevilling til at oprette et offentligt apotek i Pinsdorf kommune. Denne domstol imødekom endvidere ved afgørelse af 28. maj 2014 Manfred Naderhirns ansøgning om tilladelse til at udvide driftsstedet for hans offentlige apotek.
- 11 Agnes Hemetsberger, der var indehaver af et apotek, som lå tæt på det i hovedsagen omhandlede apotek, som Susanne Sokoll-Seebacher havde ansøgt om bevilling til at oprette, og de apotekere, der drev apotek i nærheden af Manfred Naderhirns offentlige apotek, iværksatte imidlertid *revisionsappel* ved Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstol, Østrig) til prøvelse af de af Landesverwaltungsgericht Oberösterreich (den regionale forvaltningsdomstol i Oberösterreich, Østrig) afsagte afgørelser, der er nævnt i den foregående præmis.
- 12 Ved afgørelse af 8. oktober 2014 og af 30. september 2015 tog Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstol) de *revisionsappeller*, der var iværksat til prøvelse af de nævnte afgørelser, som Landesverwaltungsgericht Oberösterreich (den regionale forvaltningsdomstol i Oberösterreich, Østrig) havde afsagt, til følge, idet den fastslog, at disse afgørelser var behæftet med en ulovlighed.
- 13 Ved afgørelse af 30. september 2015 fastslog Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstol) nærmere bestemt, at dom af 13. februar 2014, Sokoll-Seebacher (C-367/12, EU:C:2014:68), skulle fortolkes således, at det kun var muligt at undlade anvendelsen af ApG's § 10, stk. 2, nr. 3, og at tildele en bevilling til at oprette et nyt offentligt apotek uden at tage hensyn til, at kundepotentialet for de

omkringliggende apoteker ville kunne falde til under 5 500 personer, såfremt det nye apotek var nødvendigt for at sikre en passende adgang til salgssteder for lægemidler for de personer, der var bosat i visse isolerede landområder. Hvis det under hensyn til EU-retten ikke var et krav, at den ansøgte bevilling skulle imødekommes, fandt ApG's § 10, stk. 2, nr. 3, imidlertid anvendelse.

- 14 De i hovedsagerne omhandlede sager blev hjemvist til Landesverwaltungsgericht Oberösterreich (den regionale forvaltningsdomstol i Oberösterreich, Østrig), og da denne domstol stillede sig tvivlende over for den fortolkning, som Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstol) havde anlagt af dom af 13. februar 2014, Sokoll-Seebacher (C-367/12, EU:C:2014:68), forelagde den inden for rammerne af den sag, der vedrørte Manfred Naderhirn, Domstolen en anmodning om præjudiciel afgørelse bl.a. med henblik på at få oplyst, om eksistensen af nationale retsregler, der fastsætter, at en national ret ubetinget er bundet af en anden national rets fortolkning af EU-retten, er forenelig med artikel 267 TEUF og med princippet om EU-rettens forrang.
- 15 Ved kendelse af 15. oktober 2015, Naderhirn (C-581/14, ikke trykt i Sml., EU:C:2015:707), besvarede Domstolen dette spørgsmål benægtende.
- 16 Eftersom Landesverwaltungsgericht Oberösterreich (den regionale forvaltningsdomstol i Oberösterreich) var af den opfattelse, at Domstolen ikke havde givet alle de oplysninger, der var nødvendige for løsningen af tvisterne i hovedsagerne, forelagde denne domstol den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse og anmodede Domstolen om at præcisere sin praksis vedrørende artikel 49 TEUF.
- 17 Landesverwaltungsgericht Oberösterreich (den regionale forvaltningsdomstol i Oberösterreich) har på denne baggrund besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 49 TEUF og navnlig kravet om konsekvens i forbindelse med gennemførelsen af det formål, der forfølges – når der henses til den konklusion, der fremgår af domskonklusionen (og af præmis 51) i Domstolens dom af 13.2.2014, Sokoll-Seebacher (C-367/12, EU:C:2014:68), hvorefter artikel 49 TEUF er til hinder for en medlemsstats lovgivning som ApG's artikel 10, stk. 2, nr. 3, der som væsentligt kriterium for vurderingen af, om der foreligger et behov for at oprette et nyt offentligt apotek, fastsætter en fast grænse (i dette tilfælde på 5 500 personer) for det antal personer, der fortsat skal betjenes –

a) fortolkes således, at fastsættelsen af en grænse, der ikke blot er en fleksibel referenceværdi, men en nøjagtig grænseværdi (dvs. som er opgjort i tal, og som derfor ikke kan ændres ved fortolkning), indebærer, at denne lovgivning i sin helhed mangler konsekvens og derfor er i strid med EU-retten, for så vidt som de kompetente nationale myndigheder dermed i princippet ikke har mulighed for at fravige denne grænseværdi for at tage hensyn til særlige stedlige forhold (navnlig idet de kriterier, der er nævnt i præmis 24 i dom af 13. februar 2014, Sokoll-Seebacher (C-367/12, EU:C:2014:68), for at sikre en konsekvent og systematisk gennemførelse af det forfulgte formål, i alle tilfælde skal være opfyldt kumulativt) – med den følge, at dette kriterium, der har til formål at afgøre, om der foreligger et behov, ikke kan finde anvendelse i national ret, før den nationale lovgiver har erstattet dette kriterium med en mere fleksibel bestemmelse, der er forenelig med EU-retten (og som eksempelvis svarer til ApG's § 10, stk. 6, der omhandler den grænse på 500 meter, der er fastsat i ApG's § 10, stk. 2, nr. 2)?

eller

b) fortolkes således, at fastsættelsen i ApG's § 10, stk. 2, nr. 3, af en grænse, der ikke blot er en fleksibel referenceværdi, men en nøjagtig grænseværdi (dvs. som er opgjort i tal, og som derfor ikke kan ændres ved fortolkning), kun er i strid med EU-retten, såfremt den finder anvendelse i en konkret situation, hvor der faktisk foreligger et behov for at oprette et apotek på grund af særlige stedlige forhold eller andre faktiske omstændigheder, idet en passende adgang til lægemidler i

forhold til visse personer (navnlig »besøgende«, nytillflyttere mv.) ellers ikke vil kunne sikres (jf. præmis 45, sammenholdt med præmis 50, i dom af 13.2.2014, Sokoll-Seebacher (C-367/12, EU:C:2014:68)), selv om dette vil medføre, at forsyningspotentialet for et eller flere eksisterende apoteker i fremtiden faktisk vil falde under grænsen på 5 500 personer – med den følge, at dette kriterium, der har til formål at afgøre, om der foreligger et behov, indtil den nationale lovgiver har vedtaget en ny præciserende bestemmelse, kun ikke kan anvendes i en sådan konstellation, uanset om der er tale om landområder, byområder eller andre områder?

eller

- c) fortolkes således, at fastsættelsen i ApG's § 10, stk. 2, nr. 3, af en grænse, der ikke blot er en fleksibel referenceværdi, men en nøjagtig grænseværdi (dvs. som er opgjort i tal, og som derfor ikke kan ændres ved fortolkning), kun er i strid med EU-retten, såfremt den finder anvendelse i en konkret situation, der vedrører et isoleret landområde, selv om dette vil medføre, at forsyningspotentialet for et eller flere eksisterende apoteker i fremtiden faktisk vil falde under grænsen på 5 500 personer – med den følge, at dette kriterium, der har til formål at afgøre, om der foreligger et behov, indtil den nationale lovgiver har vedtaget en ny præciserende bestemmelse, kun ikke kan anvendes, såfremt dette vil få følger for befolkningen i et landområde og/eller et isoleret område?»

Om det præjudicielle spørgsmål

- 18 Den forelæggende ret ønsker med sit spørgsmål nærmere bestemt oplyst, om dom af 13. februar 2014, Sokoll-Seebacher (C-367/12, EU:C:2014:68), skal forstås således, at det kriterium om en fast grænse for det antal »personer, som fortsat skal betjenes«, der er fastsat i den omhandlede nationale lovgivning, ikke i forbindelse med vurderingen af, om der foreligger et behov for at oprette et nyt offentligt apotek, kun finder anvendelse i en konkret situation, der vedrører et landområde og/eller et isoleret område, eller i en konkret situation, hvor der, henset til de særlige stedlige forhold, findes et behov for at oprette et apotek, uanset om der er tale om et landområde eller et byområde, eller generelt i en situation, hvor det skal afgøres, om der foreligger et sådant behov.
- 19 Indledningsvis bemærkes, at den retskraft, der knytter sig til en dom afsagt i en præjudiciel sag, ikke er til hinder for, at den nationale domstol, som dommen retter sig til, kan finde det nødvendigt på ny at indbringe en sag for Domstolen, inden der træffes afgørelse i hovedsagen. Der er adgang til at indbringe en sådan sag, såfremt den nationale domstol har vanskeligheder med hensyn til forståelsen eller anvendelsen af dommen, såfremt den nationale ret forelægger Domstolen et nyt retsspørgsmål, eller såfremt retten fremfører nye synspunkter, på grundlag af hvilke Domstolen kan tænkes at ville ændre sin besvarelse af et tidligere spørgsmål (kendelse af 5.3.1986, sag 69/85, Wünsche, 69/85, EU:C:1986:104, præmis 15, samt dom af 11.6.1987, X, 14/86, EU:C:1987:275, præmis 12, og af 6.3.2003, Kaba, C-466/00, EU:C:2003:127, præmis 39).
- 20 Dette er tilfældet i den foreliggende sag, idet den forelæggende ret ønsker oplyst, om det følger af dom af 13. februar 2014, Sokoll-Seebacher (C-367/12, EU:C:2014:68), at anvendelsen af kriteriet om en fast grænse for det antal »personer, der fortsat skal betjenes«, er udelukket i enhver situation eller kun i de sager, der vedrører visse områder eller specifikke situationer.
- 21 I henhold til artikel 99 i Domstolens procesreglement kan Domstolen, såfremt besvarelsen af et præjudicielt spørgsmål ikke giver anledning til nogen rimelig tvivl eller klart kan udledes af Domstolens praksis, til enhver tid på forslag fra den refererende dommer og efter at have hørt generaladvokaten beslutte at træffe afgørelse ved begrundet kendelse.
- 22 Dette er netop tilfældet i den foreliggende sag, idet svaret på det forelagte spørgsmål klart kan udledes af dom af 13. februar 2014, Sokoll-Seebacher (C-367/12, EU:C:2014:68).

- 23 Det bemærkes i denne forbindelse, at i henhold til den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning er udstedelsen af en bevilling til at oprette et nyt offentligt apotek undergivet et krav om, at der foreligger et »behov«, som antages at foreligge, medmindre mindst én blandt forskellige konkrete omstændigheder, der er fastsat i nævnte lovgivning, er til hinder herfor (dom 13.2.2014, Sokoll-Seebacher, C-367/12, EU:C:2014:68, præmis 28).
- 24 Blandt disse omstændigheder indgår antallet af »personer, der fortsat skal betjenes« fra driftsstedet for et af de omkringliggende offentlige apoteker, dvs. antallet af faste indbyggere, der er bosat inden for en omkreds af fire vejkilometer fra dette driftssted (dom af 13.2.2014, Sokoll-Seebacher, C-367/12, EU:C:2014:68, præmis 43).
- 25 Det følger således af denne lovgivning, at der ikke foreligger et behov, som begrundet oprettelsen af et nyt offentligt apotek, når antallet af »personer, der fortsat skal betjenes«, som følge af oprettelsen af det nye apotek vil falde til under 5 500 (jf. i denne retning dom af 13.2.2014, Sokoll-Seebacher, C-367/12, EU:C:2014:68, præmis 29 og 43).
- 26 Når dette er sagt, foreskriver den nævnte lovgivning en justeringsforanstaltning, hvorefter der, når antallet af faste indbyggere er mindre end 5 500 personer, ved fastlæggelsen af, om der foreligger et behov, skal tages hensyn til de personer, der skal betjenes herfra, på grund af deres beskæftigelse, brug af faciliteter eller transportmidler i forsyningsområdet for det nævnte apotek (dom af 13.2.2014, Sokoll-Seebacher, C-367/12, EU:C:2014:68, præmis 43).
- 27 For at give den forelæggende ret en nyttig besvarelse bemærkes det, at det fremgår af Domstolens faste praksis, at en national lovgivning kun er egnet til at sikre gennemførelsen af det tilsigtede mål, hvis den faktisk forfølger målet hermed på en konsekvent og systematisk måde (jf. i denne retning dom af 10.3.2009, Hartlauer, C-169/07, EU:C:2009:141, præmis 55, af 19.5.2009, Apothekerkammer des Saarlandes m.fl., C-171/07 og C-172/07, EU:C:2009:316, præmis 42, og af 1.6.2010, Blanco Pérez og Chao Gómez, C-570/07 og C-571/07, EU:C:2010:300, præmis 94).
- 28 I dom af 13. februar 2014, Sokoll-Seebacher (C-367/12, EU:C:2014:68, præmis 45 og 46), fastslog Domstolen imidlertid i denne forbindelse, at det i henhold til den i hovedsagen omhandlede lovgivning for så vidt angår visse personer, navnlig når de er bosat i landområder, og så meget desto mere, når disse personer midlertidigt eller i længere tid er bevægelseshæmmede, såsom ældre, handicappede eller syge personer, kan vise sig, at adgangen til lægemidler ikke er passende.
- 29 Der findes nemlig personer, der er bosat uden for omkredsen af fire vejkilometer fra driftsstedet for det nærmeste offentlige apotek, som således ikke tages i betragtning som faste indbyggere i hverken dette apoteks forsyningsområde eller i et hvilket som helst andet eksisterende område. Disse personer kan ganske vist tages i betragtning som »besøgende«. Deres adgang til farmaceutisk betjening afhænger imidlertid under alle omstændigheder af forhold, som i princippet ikke sikrer dem en fast og varig adgang til sådanne ydelser, idet denne adgang knytter sig til den beskæftigelse, de udøver, eller til deres anvendelse af transportmidler inden for et bestemt område (jf. i denne retning dom af 13.2.2014, Sokoll-Seebacher, C-367/12, EU:C:2014:68, præmis 45).
- 30 Domstolen bemærkede endvidere, at i landområder, der ligger isoleret, og som sjældent besøges, kan antallet af personer, der fortsat skal betjenes, som følge af en lav befolkningstæthed nemt falde til under 5 500 personer, således at det behov, der ligger til grund for at oprette et nyt offentligt apotek, ikke på noget tidspunkt vil kunne anses for tilstrækkeligt (jf. i denne retning dom af 13.2.2014, Sokoll-Seebacher, C-367/12, EU:C:2014:68, præmis 47-49).
- 31 Det følger heraf, at der til trods for den justeringsforanstaltning, der er fastsat i den nationale lovgivning, ved anvendelsen af kriteriet om antallet af »personer, der fortsat skal betjenes«, foreligger en risiko for, at visse personer, navnlig bevægelseshæmmede personer, som er bosat i områder, som er kendetegnet ved visse særlige stedlige forhold, såsom isolerede landområder, der er beliggende uden for

forsyningsområdet for de eksisterende apoteker, ikke sikres lige og passende adgang til farmaceutisk betjening (jf. i denne retning dom af 13.2.2014, Sokoll-Seebacher, C-367/12, EU:C:2014:68, præmis 50).

- 32 Når dette er sagt, har Domstolen ved at henvise til isolerede landområder og bevægelseshæmmede personer imidlertid ikke ønsket at begrænse rækkevidden af sin bedømmelse af konsekvensen af den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning til disse typer landområder og til denne personkategori.
- 33 Den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning giver som følge af den faste grænse for antallet af »personer, der fortsat skal betjenes«, som er fastsat deri, ikke den kompetente myndighed mulighed for at tage behørigt hensyn til de særlige forhold i hver enkelt situation og således sikre en konsekvent og systematisk gennemførelse af det formål, der forfølges med denne lovgivning, der, som Domstolen bemærkede i præmis 25 i dom af 13. februar 2014, Sokoll-Seebacher (C-367/12, EU:C:2014:68), er at sikre befolkningen en pålidelig lægemiddelforsyning af god kvalitet.
- 34 Domstolen fastslog på denne baggrund, at en medlemsstats lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, der som væsentligt kriterium for vurderingen af, om der foreligger et behov for at oprette et nyt offentligt apotek, fastsætter en fast grænse angående det antal »personer, der fortsat skal betjenes«, er i strid med artikel 49 TEUF og navnlig kravet om konsekvens i forbindelse med gennemførelsen af det formål, der forfølges, for så vidt som de kompetente nationale myndigheder ikke har mulighed for at fravige denne grænse for at tage hensyn til særlige stedlige forhold, dvs. i sidste ende de særlige forhold, der gør sig gældende for hver enkelt konkret situation, idet hver enkelt af disse skal gøres til genstand for en undersøgelse (jf. i denne retning dom af 13.2.2014, Sokoll-Seebacher, C-367/12, EU:C:2014:68, præmis 51).
- 35 Det følger heraf, at den manglende konsekvens, der er forbundet med anvendelsen af det kriterium, der fastsætter en fast grænse for antallet af »personer, der fortsat skal betjenes«, har en systemisk karakter. De risici, som anvendelsen af et sådant kriterium kan medføre, vil derfor kunne påvirke vurderingen i hvert enkelt tilfælde.
- 36 På baggrund af samtlige ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at dom af 13. februar 2014, Sokoll-Seebacher (C-367/12, EU:C:2014:68), skal forstås således, at det kriterium om en fast grænse for antallet af »personer, der fortsat skal betjenes«, der er fastsat i den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning, generelt ikke må finde anvendelse i forbindelse med vurderingen af, om der foreligger et behov for at oprette et nyt offentligt apotek, i hver af de konkrete situationer, der er genstand for en sådan vurdering.

Sagens omkostninger

- 37 Da sagens behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parter udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Ottende Afdeling) for ret:

Dom af 13. februar 2014, Sokoll-Seebacher (C-367/12, EU:C:2014:68), skal forstås således, at det kriterium om en fast grænse for antallet af »personer, der fortsat skal betjenes«, der er fastsat i den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning, generelt ikke må finde anvendelse i forbindelse med vurderingen af, om der foreligger et behov for at oprette et nyt offentligt apotek, i hver af de konkrete situationer, der er genstand for en sådan vurdering.

Underskrifter

